

Joulukuu 2015

Vuoden viimeisinä päivinä on sopiva ajankohta pohtia jäsenkirjeen muodossa Kuntoutuksen tutkimus- ja kehittämissyhdystys Kutke ry:n tilaa ja erityisesti sen tulevaisuutta. Vuoden vaihteessa aloittaa yhdistyksessä uusi hallitus, jota johtaa Mauri Kallinen. Allekirjoittaneen kolmen vuoden mittainen puheenjohtajakausi päättyy. Siispä on hyvä alkuun vilkaista taaksepäin ja katsoa jäikö historiaan mitään merkittävää.

Koko kuluneen kolmen vuoden ajan toiminnan keskeinen sisältö oli valmistautuminen EFRR2015-kongressiin. Nyt tiedämme, että kyllä kannatti! Toukokuun kongressi oli menestys ja yhdistyksellemme kunniaksi. Kuten jo aikaisemmin on tullut todetuksi, kuuluvat kiitokset järjestelytoimikunnan aktiiveille ja tietysti kongressin presidentille Aarne Yliselle. On myös hyvä muistaa, että pohjustavaa työtä tämän kongressin saamiseksi Suomeen tehtiin EFRR:ssä jo monina aikaisempina vuosina ja tässä yhteydessä nousevat esiin nimet Seija Talo ja Juhani Wikström. Otimme kongressia järjestäessämme myös taloudellisen riskin. Siinäkin suhteessa selviydimme hyvin. Yhdistyksemme talous on ollut useiden vuosien ajan miinusmerkkinen kuten Suomen valtion talous, mutta nyt kirjaamme kongressin ansiosta positiivisen tuloksen. Toivottavasti analogia jatkuu valtionkin talouteen!

Yhdistyksemme on pieni eikä energiaa riitä moneen suurempaan agendaan samanaikaisesti. Olemme kuitenkin olleet jo pitkään järjestämässä yhdessä Expomarkin ja Taysin kuntoutusyksikön kanssa kuntoutusseminaaria Apuvälinemessujen yhteydessä. Näin tapahtui myös vuonna 2015. Aihe oli hyvin yhteiskunnallinen, ”fokuksessa osallisuus”. Kiinnostavuutta ei ilmeisesti ollut tarpeeksi, koska osallistujia oli vähänlaisesti. Viimevuosina olemme antaneet harvakseltaan lausuntoja kuntoutusta koskeissa kysymyksissä niitä pyydettyä – ja joskus pyytämättäkin. Lakien tai asetusten valmistelijoilta ei näitä lausuntopyyntöjä ole toistaiseksi tullut. Sitä voisi kyllä toivoa, onhan sen tyyppinen toiminta selkeästi kuvattuna yhdistyksen toimintatavoitteissa.

Entä sitten Kutke:n rooli tulevaisuudessa? Maassamme eletään merkittävien kuntoutusta koskevien uudistusten aikaa. Sosiaali- ja terveydenhuollon uusi rakenne on yksi sellainen, mutta ei ainoa. Ei siis ole puutetta aiheista, joihin tarttua. Enemmän huolettaa se, löytyykö yhdistyksestämme intoa ja aktiivisuutta. Yhdistystoiminta ei yleisesti ottaen olla juuri nyt kovin trendikästä. Individualismi on voimissaan, ihmiset kiireisiä ja työssään stressattuja. Toukokuun EFRR2015-kongressin onnistuminen on kuitenkin loistava esimerkki päinvastaisesta: kunnianhimoinen tavoite tuli realiseksi pyyteettömällä talkootyöllä (jota Pohjanmaalla sanotaan kökäksi). Uskon siis vahvasti, että resurssia löytyy jatkossakin, kun tavoitteet toiminnalle ovat yhteisesti tärkeäksi todettuja.

Kutke ry:n syyskokous halusi lisätä vuoden 2016 toimintasuunnitelmaan kuntoutuksen tutkimusseminaarien järjestämisen. Viimeisin tällainen on tullut vuonna 2010. Nämä seminaarit ovat olleet erinomainen foorumi nuorille (ja vanhemmillekin) tutkijoille tuoda esille omia tutkimustuloksiaan, käydä keskustelua ajankohtaisista kuntoutuksen kysymyksistä ja pitää yllä yhteistyön verkkoa. Niissä on hyvin toteutunut yhdistyksemme sääntöjen keskeinen monialaisuuden ja moniammatillisuuden periaate.

Kiitän yhdistyksen jäseniä yhteistyöstä ja luottamuksesta näinä vuosina. Toivotan samalla kaikille onnea ja menestystä vuonna 2016! Puheenjohtajan virtuaalinen nuija siirtyy Ouluun Mauri Kallisen luotettavaan käteen.

Heikki Suoyrjö

Lokakuu 2015

Hyvät Kutke ry:n jäsenet

Yhdistyksemme 30. toimintavuosi on edennyt sateiseen ja tuuliseen syksyyn. Voimme tosiaan laskea

yhdistyksen toimineen kolme vuosikymmentä, koska Suomen lääkinnällisen kuntoutuksen yhdistys perustettiin vuonna 1985. Yhdistyksen nimi muuttui nykyiseksi vuonna 2003. Sopivasti juhlavuoden huipentumana olimme päävastaullinen EFRR2015-kongressin järjestämisessä Helsingissä toukokuussa. Ja millainen kongressi siitä tulikaan! Onnistuimme kaikilla mittapuilla arvioituna todella hyvin. Osallistujia oli laskuni mukaan 31 maasta (myös ison veden takaa), yhteensä 397. Järjestelyt ja ohjelma saivat osallistujien kiitokset. Tästä on kiittäminen asian parissa jo edeltävästä kongressista saakka puurtanutta aktiivista yhdistyksemme joukkoa. Järjestelytoimikuntaa veti puheenjohtajana kongressin presidentti Arne Ylinen, sihteereinä toimi Sinikka Peurala. Yhdistyksemme rahastonhoitajan Sirkku Lindstamin työpanos oli korvaamaton niin kongressia edeltävissä järjestelyissä kuin kongressin aikana, aina iltatilaisuuden musiikkiosuutta myöten. Monet yhdistyksemme jäsenet käyttivät kontaktejaan ulkomaisiin kuntoutuksen tutkijoihin ja plenaristit edustivat laajaa kuntoutuksen tutkimuksen ja kehittämisen kenttää. Tieteellinen toimikunta kävi läpi todella suuren määrän abstrakteja. Suullisten esitysten lisäksi postereita oli 117. Tieteellistä toimikuntaa johti Sven-Uno Marnetoft Ruotsista, varapuheenjohtajana Erja Poutiainen. Käytännön järjestelyistä vastasi kongressitoimisto Confedent International erinomaisessa yhteistyössä omien toimijoidemme kanssa. Merkittävä kiitos kuuluu myös lukuisille sponsoreillemme. Onnistunut kongressi oli osoitus innostuneesta tavoitteellisesta ja uhrautuvasta yhteistyöstä, mutta se ei olisi ollut onnistunut kongressi ilman aktiivisia osallistujia. Kiitos teille kaikille jotka olitte mukana!

Kesä on vedetty henkeä ja syksyllä havahduttiin hallituksemme uusiin avauksiin. Tulevat leikkaukset koskevat muun muassa tutkimusta, opetusta ja koulutusta. Toivokaamme, ettei jo valmiiksi niukka kuntoutuksen osuus näissä kapenisi entisestään. Loppuvuosi tulee tuomaan myös sote-uudistukseen konkretiaa. Itsehallintoalueiden määrä ja rahoituspohja tuodaan päätettäväksi. Mikä sitten on kuntoutuksen rooli ja resurssi näissä uusissa integroituvissa sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteissa? Tämä kysymys nousi esille jo vuosi sitten Kutke:n syyskokouksessa ja asian tiimoilta on oltu yhteydessä Sosiaali- ja terveysministeriöön. Toivomme, että se kontakti jatkuu ja tiivistyy, kun päästään keskustelemaan sote:n substanssiasioista.

Kutke on taas järjestämässä Apuvälinemessujen (**5.-7.11.2015**) yhteydessä Kuntoutussymposiumia Tampereella. Symppari on messujen ensimmäisenä päivänä **5.11. klo 9-16**. Jäsenillämme on kaksi hyvää syytä osallistua tuon päivän ohjelmaan, nimittäin välittömästi symposiumin jälkeen pidetään yhdistyksen syyskokous. Olisipa mukava nähdä kokouksessa muitakin kuin pakolliset hallituksen jäsenet. Kuntoutussymposiumin teemana on **"Fokuksessa osallisuus"**, ohjelma ja ilmoittautuminen löytyvät osoitteesta www.apuvaline.info. Early bird-hinta on voimassa 9.10. saakka, joten kiireellä ilmoittautumaan!

Tapaamisiin Tampereella !

Heikki Suoyrjö
puheenjohtaja

Helmikuu 2015

Hyvät yhdistyksen jäsenet

Edellisestä jäsenkirjeestä onkin jo kulunut aikaa ja kuntoutuksen sektorilla on tässä välillä ehtinyt paljon tapahtua. Kun huomaamatta eduskunta päätti vuoden 2014 lopulla kumota lain Kuntoutuksen asiakasyhteistyöstä. Sen myötä hävisivät historian romukoppaan Kuntoutuksen asiakasyhteistyötoimikunnat ja -ryhmät. Kuntoutusasiain neuvottelukunta jatkaa toimintaansa lokakuulle tärkeimpänä tavoitteenaan saada aikaan suunnitelma kuntoutusta ohjaavan, koordinoivan ja valvovan toimijan luomisesta itsensä tilalle. Perusteena lain kumoamiselle oli kuntien menojen vähentäminen. Näinköhän kestävyysvaje tällä taittuu?

Joulukuun alussa 2014 kokoontuneessa yhdistyksen syyskokouksessa valittiin uusi hallitus. Allekirjoittanut

jatkaa puheenjohtajana. Pyyntöään Eeva Leino ei jatka hallituksessa ja hänen sijalleen valittiin Mauri Kallinen Oulusta. Salla Sipari halusi myös väistyä hallituspaikalta ja hänen sijalleen valittiin Ira Jeglinsky-Kankainen. Tiina Leppinen toimi kaksi vuotta yhdistyksen sihteerinä ja samoin Päivi Lehtimäki kaksi vuotta rahastonhoitajana. Tilalle astuivat Leena Penttinen sihteeriksi ja Sirkku Lindstam rahastonhoitajaksi. Lämmin kiitos Kutken hyväksi tehdystä työstä Eevalle, Sallalle, Tiinalle ja Päiville! Yhdistys ei ole elinvoimainen ilman aktiivisia ja omaa aikaansa yhdistystoimintaan uhraavia jäseniä. Eeva oli pitkään puheenjohtajana ja mukana hallituksessa. Hänen visionsa kuntoutuksesta lääketieteen erikoisalojen ja eri toimijoiden välisenä siltana on hyvin ajankohtainen nyt sosiaali- ja terveydenhuollon integraation tultua keskusteluun.

Tämän jäsenkirjeen liitteenä on Kutke ry:n toimintasuunnitelma vuodelle 2015. Tämä vuosi on hyvin poikkeuksellinen. Olemme saaneet kunnian olla järjestämässä EFRR2015-kongressia Suomessa ja tämä tapahtuu **6.-9.5.2015** Helsingissä. Uskoakseni kaikki yhdistyksen jäsenet ovat tästä tietoisia ja toivottavasti mahdollisimman monet myös tulevat tapahtumaan osallistumaan. Levittäkää tietoa työpaikoillanne ja sosiaalisessa verkossanne! Toukokuussa meillä on ainutlaatuinen tilaisuus kuulla ja nähdä kotimaassa kuntoutuksen tutkimuksen ja parhaiden käytäntöjen kokemuksia maailmalta koko kuntoutuksen laajalta kentältä kattaen elämänsäkaaren lapsista vanhuksiin. Samalla tulee kielikylpy englanninkieleen. Vaikka talous on tiukalla ja työnantajamme joutuvat nipistämään myös koulutusmäärärahoista, on monia hyviä perusteita priorisoida tämä koulutustapahtuma. Ohjelma ja ilmoittautumisen linkki löytyvät verkosta osoitteessa www.efrr2015.org.

Kutke ry on järjestämässä myös huomattavasti pienimuotoisempaa koulutusta vuonna 2015. Perinteisesti Tampereen Apuvälinemessujen yhteydessä on pidetty kuntoutusaiheinen minisymposium ja näin tapahtuu myös marraskuussa 2015. Merkitkää jo nyt kalenteriin päivä **5.11.2015**. Teemana tulee olemaan "Fokuksessa osallisuus" ja aiheina mm. marginaaliryhmien työelämäkansalaisuus, sote-integraatio ja ICF:n käyttöönotto.

Jäsenmaksut on edelleen tärkein tulonlähteenne. Vuoden 2015 jäsenmaksu on **25 euroa** ilman Kuntoutus-lehteä. Jos haluaa samalla tilata Kuntoutus-lehden, on jäsenmaksu **75 euroa**. Eläkeläisten jäsenyys on ilmainen. Mustathan ilmoittaa eläkkeelle jäämisestäsi sihteerille (leena.penttinen@kela.fi) Kunniajäsenet eivät myöskään maksa jäsenmaksua. **Maksu tapahtuu KUTKE ry:n tilille FI49 5732 0920 0756 98.**

Viestikohtaan tulee merkitä maksajan nimi ja teksti: Jäsenmaksu 2015. Muistakaa hoitaa jäsenmaksu mahdollisimman pian, mieluiten kevätkokoukseen mennessä!

Yhdistyksen vuosikokous pidetään jo perinteiseen tapaan Kuntoutuspäivien yhteydessä **10.3.2015**.

Kokouskutsu tulee erikseen aivan lähipäivinä. Olisi todella mukavaa nähdä kokouksessa osallistujia vähän runsaammin kuin viimevuosina on tapahtunut. Yhteistä keskusteltavaa ja päätettävää meillä kyllä riittää. On monia ajankohtaisia asioita, joista toivoisi yhdistyksessä vilkasta keskustelua. Tällainen on esimerkiksi kuntoutuksen asema ja resurssi sote-uudistuksessa. Tosin tätä kirjoitettaessa uudistuksen sisältöä ja toteutumistakin peittää epävarmuuden verho.

Vuosikokouksessa tavataan!

Heikki Suoyrjö
puheenjohtaja

Syyskuu 2014

Hyvät yhdistyksen jäsenet

Kesä on takana ja vääjäämättä päivät lyhenevät. Toivon, että heinä- ja elokuun helteiset viikot ovat tuoneet yhdistyksen jäsenille mahdollisuuden irrottautua arjen rutiineista ja paineista. Lämpimän kesän verkkainen

rytmi muuttuu viimeistään nyt syksyn tohinaan. Toukokuun lopulla yhdistyksen hallituksen kokouksessa käytiin läpi yhdistyksemme taloustilannetta ja yllätyimme tosiasiaista, että jäsenmaksu vuodelle 2014 on jäänyt monelta maksamatta. Kannattajajäsenemme ovat olleet yhtä laiskoja tässä asiassa. Tässä on uudelleen jäsenmaksuinfo: **Vuoden 2014 jäsenmaksu on 25 euroa ilman Kuntoutus-lehteä. Jos haluaa samalla tilata Kuntoutus-lehden, on jäsenmaksu 70 euroa. Eläkeläisten jäsenyys on ilmainen. Jos olet jäänyt eläkkeelle vuoden 2013 tai 2014 aikana, ol e hyvä ja ilmoita siitä sihteerille: tiina.leppinen@epshp.fi. Kunniajäsenet eivät myöskään maksa jäsenmaksua. Maksu tapahtuu KUTKE ry:n tilille FI49 5732 0920 0756 98. Viestikohtaan tulee merkitä maksajan nimi ja teksti: Jäsenmaksu 2014.** EFRR:n Helsingin kongressiin on aikaa enää vajaa vuosi. Kongressin kotisivut löytyvät osoitteesta www.efrr2015.org. Kongressin motto on "Being, Doing, Participating". Abstraktien vastaanotto avautuu syyskuussa, joten esityksen valmisteluunkin on vielä aikaa. Toivon, että yhdistyksen jäsenet informoivat kongressista omissa työyhteisöissään ja vaikkapa sosiaalisessa mediassa. Vuoden 2014 aikana yhdistyksen toimikunnat ovat olleet aktiivisia. Kongressiin liittyen järjestelytoimikunta on ollut helteessä (konkreettisesti heinä-elokuussa!). Lääkäreiden erityispätevyystoimikunta kokoontuu säännöllisesti ja arvioi Lääkäriliiton valtuuttamana erikoislääkäreiden pätevyyttä kuntoutuksessa. Kuntoutuksen erityispätevyys on yleisin Suomen Lääkäriliiton myöntämistä erityispätevyyksistä. Ammatillisen kuntoutuksen ja mielenterveyskuntoutuksen toimikunnat ovat järjestäytyneet ja sopineet tavoitteistaan. Ammatillisen kuntoutuksen toimikunta valmistelee työtervehuolloille suunnattua informaatiopakettia. Lainsäätäjät (tai oikeammin säädöksien valmistelijat) ovat olleet koko kesän aktiivisia. Eniten keskustelua herättää sote-järjestämislaki, josta esitys on parhaillaan kuntakierroksella. Me kaikki tervehdimme ilolla hienoa tavoitetta integroida sosiaali- ja terveydenhuolto julkisella sektorilla. Samoin terveydenhuollon kolmiportaisuuden purkaminen saa yleisen hyväksynnän. Olemme kuitenkin epätietoisuuden vallassa tavoitteiden toteutuksen tavasta. Lakiesityksen tekstistä voidaan ymmärtää kuntayhtymien olevan jatkossakin sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen vastuullisia tuottajia maakunnissa. Yksityinen ja kolmas sektori olisivat täydentäjiä, kuten nytkin. Valtakunnallinen ohjaus sekä palvelujen sisällön että kustannusten osalta näyttää tiukentuvan. Lääkintöhallitusta onkin kaivattu takaisin! Osana hallituksen rakennepoliittista ohjelmaa karsitaan kuntien velvoitteita. Laki kuntoutuksen asiakasyhteistyöstä on tähtäimessä. Näyttää todennäköiseltä, että laki kumotaan ja kuntoutuksen asiakasyhteistyöryhmät kunnissa ja terveyskeskuksissa jäävät historiaan, todennäköisesti myös maakunnalliset sairaanhoitopiirikohtaiset toimikunnat. Entä sitten valtakunnallinen kuntoutusasiain neuvottelukunta KUNK? Jääkö parin viimevuoden aikana henkiin elvytetty KUNK elävien ja toimivien kirjoihin? Yleisemminkin täytyy kantaa huolta monialaisen kuntoutuksen roolista ja resursseista tulevassa sote-maailmassa. Aktiivista syksyä! Muistakaa EFRR-kongressi 2015 – niin ja jäsenmaksu 2014!

Syyskuu 2014

Heikki Suoyrjö pj

Joulukuu 2013

Hyvät ystävät

Kuntoutuksen tutkimus- ja kehittämissyhdystys KUTKE ry:n vuosi 2013 on kulunut odottavissa tunnelmissa. Kuntoutuksen toimijat ovat odottaneet linjauksia ja päätöksiä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutoksesta. Edellisessä tämän palstan kirjoituksessani kuvasin muutamia uudistuksessa epävarmuutta aiheuttavia asioita. Tänäkin emme ole siinä suhteessa viisaampia. Edelleen on epävarmaa säilyykö sote-uudistuksessa sosiaali- ja terveydenhuollon kuntoutuksen koordinaatio ja luodaanko toimijoiden yhteistyölle nykyistä parempi ympäristö. Tavoitteina horisontaalinen ja vertikaalinen integraatio ovat kuntoutuksen toimijoille itsestään selviä ja tavoiteltavia. Onkin toivottavaa, etteivät nämä uudistuksen tärkeimmät tavoitteet katoa poliittisen päätöksenteon missään vaiheessa. Odottavissa tunnelmissa on eletty myös talouden alueella. Tämä koskee niin kunta- kuin valtion taloutta. Kuntien taloudellinen liikkumavara on ennätyskellisen ahdas ja hallitus käy kestävyysvajeen kimppuun uudella

rakenneuudistuspaketilla. Kärki kohdistuu kuten aina sosiaali- ja terveydenhuoltoon opetustoimen ohessa. On siis vääjäämätöntä, että kuntoutuksen toimijat tulevat kokemaan resurssien muutokset omassa työssään. Kuntoutusprosessit tulevat kriittiseen tarkasteluun. Tullaan taas kerran kysymään kuntoutuksen vaikuttavuutta, kustannustehokkuutta ja tehtävien priorisointia. Näihin kysymyksiin on hyvä varautua niin yhdistyksen kuin yksittäisen kuntoutuksen toimijankin. Odottavat tunnelmat vallitsevat myös yhdistyksemme tieteellisessä toimikunnassa. Keväällä 2015 järjestämme EFRR:n (European Forum for Research in Rehabilitation) tieteellisen kongressin. Tehtävä on vaativa ja sekä tieteellinen toimikunta että järjestelytoimikunta tarvitsevat koko jäsenistömme tuen. Kongressin järjestämisvastuu on luottamuksen osoitus yhdistyksellemme. Se, että päähuomio nyt kohdistuu kansainvälisyyteen ja vuoteen 2015, ei saa jättää omaa kotimaista kuntoutuksen tutkimusta varjoonsa. Viimeisin KUTKE:n kuntoutuksen tutkimuksen seminaari pidettiin vuonna 2010. Tänä syksynä KUTKE ry oli järjestämässä Tampereen Apuvälinemessujen yhteydessä yhden päivän symposiumia. Osallistujien määrä ja innostuneisuus osoittivat, että edelleen on suuri tarve käydä kriittistäkin keskustelua kuntoutuksen menetelmistä ja tavoitteista. Vaikka vuosi 2014 jääkin väliin KUTKE-seminaarin osalta, saamme varmasti seuraavina vuosina tilaisuuksia kokoontua kuulemaan tuoreita tutkimustuloksia ja tieteellisiä raportteja maamme lukuisilta kuntoutuksen tutkijoilta. Vuosi vaihtuu pian. Toivotan kaikille KUTKE ry:n jäsenille rauhallista joulun aikaa sekä onnea ja menestystä vuonna 2014!

Seinäjoella 8.12.2013

Heikki Suoyrjö